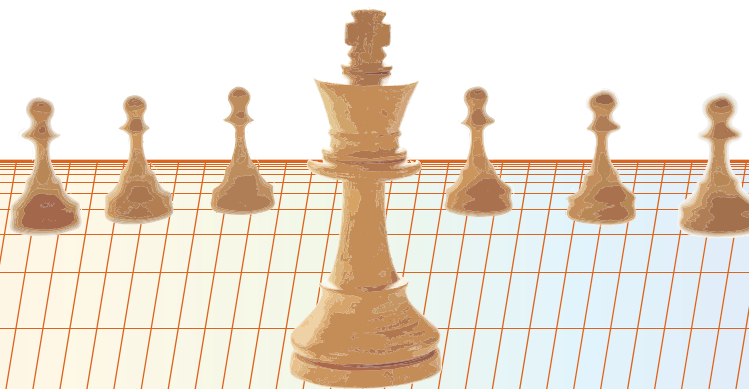

Program Operacyjny
Kapitał Ludzki 2007-2013
Komponent regionalny
Fundusze dla Mazowsza

Przedsiębiorczość - wsparcie w rozwoju

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**WOJEWÓDZTWO
MAZOWIECKIE**

**UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY**

człowiek - najlepsza inwestycja

Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych

ul. Jagiellońska 74

03-301 Warszawa

e-mail: **punkt_kontaktowy@mazowia.eu**

Internet: **www.mazowia.eu**; Infolinia: 0 801 101 101

Egzemplarz bezpłatny

ISBN 978-83-61277-04-0

Opracowanie merytoryczne:

PSDB Sp. z o.o.

Projekt i druk:

Agencja Wydawnicza ARGi

Publikacja współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**WOJEWÓDZTWO
MAZOWIECKIE**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Fundusze dla Mazowsza:

Przedsiębiorczość - wsparcie w rozwoju

Stan prawny na dzień 18.02.2009 r.

Warszawa, marzec 2009

Broszura opracowana na podstawie *Szczegółowego Opisu Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki* z dnia 21 marca 2008 r.

Więcej na stronie: www.mazowia.eu

Infolinia 0 801 101 101

Broszura ma charakter informacyjny

1. Wstęp

Celem niniejszej publikacji jest przybliżenie instrumentów wsparcia przewidzianych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL) w obszarze stymulowania rozwoju przedsiębiorczości w województwie mazowieckim. Broszura w praktyczny i przystępny sposób wskazuje na te obszary PO KL, które stwarzają możliwości realizacji projektów dotyczących wsparcia działań i osób przedsiębiorczych. Publikacja wskazuje czy i skąd, podmioty działające na terenie Mazowsza na rzecz przedsiębiorczości, mogą pozyskać dotacje na realizację projektów.

Rozwój przedsiębiorczości to jeden z ważniejszych aspektów polityki gospodarczej Unii Europejskiej. Fundusze europejskie przeznaczone są na podejmowanie działań sprzyjających powstawaniu nowych oraz wspieraniu już istniejących przedsiębiorstw, w szczególności z sektora małych i średnich firm. Środki te są instrumentem wspierającym działania inwestycyjne oraz rozwój kapitału ludzkiego w przedsiębiorstwach. Ten drugi aspekt jest wspierany z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), który jest podstawą finansowania Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Program wyróżnia 9 obszarów interwencji (Priorytetów), które stanowią odpowiedź na zidentyfikowane w Polsce problemy w zakresie edukacji, integracji społecznej, zatrudnienia i adaptacyjności przedsiębiorstw, walki z wykluczeniem społecznym oraz małej przedsiębiorczości.

Priorytet I	Zatrudnienie i integracja społeczna
Priorytet II	Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących
Priorytet III	Wysoka jakość systemu oświaty
Priorytet IV	Szkolnictwo wyższe i nauka
Priorytet V	Dobre rządzenie
Priorytet VI	Rynek pracy otwarty dla wszystkich
Priorytet VII	Promocja integracji społecznej
Priorytet VIII	Regionalne kadry gospodarki
Priorytet IX	Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach

Dokumentem precyzującym postanowienia Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki jest **Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki**. Zawarto w nim informacje dotyczące m.in. szczegółowych typów projektów, listy potencjalnych beneficjentów, grup docelowych wsparcia oraz systemu wdrażania PO KL. Dokument ten stanowi kompendium wiedzy dla wnioskodawców na temat możliwości realizacji projektów w ramach PO KL.

Priorytety I-V wdrażane są na poziomie krajowym, stanowiąc tzw. komponent centralny. Natomiast wdrażanie priorytetów VI-IX przekazano samorządom województw, które w ten sposób mogą lepiej dopasować instrumenty wsparcia do potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy.

Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego, pełniący funkcję **Instytucji Zarządzającej (IZ)** PO KL, część zadań dotyczących zarządzania PO KL powierzył

Instytucjom Pośredniczącym (IP). Na Mazowszu, dla regionalnego komponentu PO KL funkcję IP pełni Departament Strategii i Rozwoju Regionalnego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Mazowieckiego. IP ponosi odpowiedzialność przed IZ za prawidłową realizację PO KL. Do zadań IP należy m.in. przygotowanie szczegółowych kryteriów wyboru projektów, monitorowanie stopnia realizacji wskaźników, przygotowanie okresowych, rocznych i końcowych sprawozdań z realizacji PO KL, prowadzenie ewaluacji PO KL, opracowanie prognoz wydatków w ramach priorytetów. Natomiast **Instytucja Pośrednicząca 2-go stopnia (IP2)** jest odpowiedzialna m.in. za przyjmowanie wniosków aplikacyjnych, dokonywanie wyboru projektów do współfinansowania i podpisywanie umów z beneficjentami, monitorowanie realizacji poszczególnych projektów, weryfikację wykorzystania środków przez beneficjentów, przygotowanie sprawozdań z realizacji działań.

Instytucją Pośredniczącą 2-go stopnia (IP2) dla omówionych w niniejszej publikacji działań jest **Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych (MJWPU)**, która pełni również rolę Instytucji Organizującej Konkurs (IOK).

W niniejszej publikacji omówiono następujące działania PO KL:

Priorytet	Działanie
VI	6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia
VII	7.2.2. Wsparcie ekonomii społecznej

VIII	8.1.1 Wsparcie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw
	8.1.2 Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie
	8.1.3 Wzmocnienie lokalnego partnerstwa na rzecz adaptacyjności
	8.2.1 Wsparcie dla współpracy sfery nauki i przedsiębiorczości

Czytając niniejszą publikację należy pamiętać, że zawarte w niej informacje dotyczą możliwości aplikowania o środki unijne na rzecz wsparcia przedsiębiorczości **wyłącznie na terenie województwa mazowieckiego**. Stosowanie tych informacji w przypadku innych województw może spowodować niespełnienie kryteriów konkursowych, a w konsekwencji odrzucenie projektu.

Szczegółowe informacje oraz dokumenty, z którymi warto zapoznać się na etapie przygotowania jak i realizacji projektu znajdują się na stronie internetowej **www.efs.gov.pl** oraz **www.pokl.mazovia.eu**

2. Przedsiębiorczość na Mazowszu a Program Operacyjny Kapitał Ludzki

2.1. Przedsiębiorczość na Mazowszu

Niezależnie od danych statystycznych plasujących województwo mazowieckie na pierwszym miejscu pod względem rozwoju przedsiębiorczości w Polsce, władze regionu nadal muszą podejmować działania zmierzające do stymulowania jej wzrostu. Jest to szczególnie ważne biorąc pod uwagę fakt, że mazowie-

ckie przedsiębiorstwa nie konkurują już tylko z firmami z innych województw, ale stały się aktywnym graczem na jednolitym rynku europejskim, na którym muszą sprostać konkurencji firm z pozostałych krajów członkowskich. Potencjał województwa jest ogromny, ponieważ aktualnie funkcjonuje tu ponad 600 tys. zarejestrowanych podmiotów gospodarczych, zatrudniających ponad 2 mln pracowników. Z faktem tym wiążą się liczne problemy mazowieckiej przedsiębiorczości, a w szczególności:

- ✓ Niski poziom wiedzy i kwalifikacji menedżerskich oraz zawodowo-technicznych osób zatrudnionych. Niewielki odsetek małych i średnich przedsiębiorców decyduje się na podnoszenie kwalifikacji zawodowych swoich pracowników poprzez kierowanie ich na szkolenia.
- ✓ Słaba umiejętność przystosowywania się przedsiębiorstw do zmieniających się warunków ekonomiczno-społecznych. Co roku kilkadziesiąt tysięcy przedsiębiorstw na terenie Mazowsza jest likwidowanych z powodu braku umiejętności dostosowania się do wymogów zmieniającego się rynku.
- ✓ Ograniczona oferta wspierająca rozwój przedsiębiorczości akademickiej. Pomimo faktu, że Mazowsze posiada największą liczbę istniejących uczelni wyższych i kilka inkubatorów przedsiębiorczości akademickiej, nadal są ogromne problemy z pozyskaniem finansowania na rozpoczęcie działalności gospodarczej przez pracowników naukowych, czy pracowników i absolwentów uczelni wyższych.

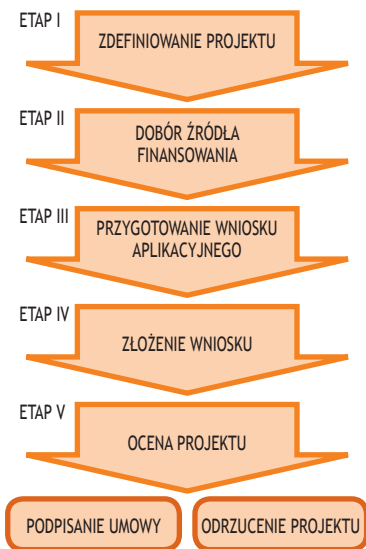
- ✓ Słaby rozwój przedsiębiorczości w obszarze ekonomii społecznej. Przedsiębiorczość w obszarze ekonomii społecznej nie jest nastawiona na maksymalizację zysku, za to sprzyja aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych, promocji i elastycznych form zatrudnienia, itp. Niestety nadal ogromną barierą dla jej rozwoju stanowi brak wsparcia finansowego oraz kompetentnych podmiotów przekazujących osobom zagrożonym wykluczeniem wiedzę w zakresie rozpoczynania i prowadzenia działalności gospodarczej.

Rozwój przedsiębiorczości (w szczególności akademickiej i w obszarze ekonomii społecznej), inwestycje w kadry oraz umiejętność dostosowywania firm do zmieniających się trendów na rynku sprawiają, że powstają nowe narzędzia sprzyjające poprawie sytuacji przedsiębiorczości na terenie województwa mazowieckiego.

2.2. Od czego zacząć?

Aby rozpocząć działania, które zwieńczone zostaną podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu należy przemyśleć, co tak naprawdę chcemy zrobić na rzecz rozwoju przedsiębiorczości tzn. rozpocząć planowanie oraz budowę projektu. Należy określić potrzeby, cele, działania, budżet, grupy docelowe, itp. Kluczową sprawą jest, aby nasz projekt faktycznie odpowiadał na potrzeby i rozwiązywał problemy ludzi, których ma dotyczyć.

Gdy projekt przybierze już formę wstępną koncepcji należy sprawdzić, w które działa-

Etapy przygotowania wniosku o dofinansowanie z PO KL.
Schemat uproszczony.

nia w ramach PO KL wpisuje się nasz pomysł. Jeśli pojawią się problemy z doбором właściwego działania można skorzystać z profesjonalnej pomocy instytucji zajmujących się wsparciem podmiotów zainteresowanych uzyskaniem dofinansowania z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Co prawda, pracownicy tych instytucji nie napiszą za nas projektu, ale doradzą co i jak przygotować, aby zwiększyć swoje szanse na osiągnięcie sukcesu, a ich pomoc jest bezpłatna.

Po wyborze działania oraz zapoznaniu się z wytycznymi konkursowymi przechodzimy do wypełnienia wniosku w Generatorze Wniosków Aplikacyjnych, dostępnym przez stronę internetową MJWPU: www.mazovia.eu lub bezpośrednio: www.generatorwnioskow.efs.gov.pl

Przed złożeniem wniosku we właściwej instytucji należy upewnić się, że został on wypełniony zgodnie z instrukcją oraz załączono do niego wszystkie wymagane dokumenty.

2.3. Kto, na co i ile, czyli jak PO KL wspiera przedsiębiorczość na Mazowszu?

Znaczna część działań, dotyczących wsparcia przedsiębiorczości w PO KL, została zawarta w Priorytecie VIII PO KL. Należy wskazać tu inwestycje w kadry oraz zmiany w przedsiębiorstwie wynikające z wymagań rynku. Ponadto Priorytet VI zawiera działanie dotyczące wsparcia samozatrudnienia, a Priorytet VII zatrudnienia w obszarze ekonomii społecznej. Szczegółowe informacje ujęto w tabelach na kolejnych stronach broszury.

Uwaga: Znaczna część kryteriów wyboru projektu, w tym np. typy wspieranych projektów, beneficjenci, grupy docelowe, minimalny wkład własny, może podlegać uszczegółowieniu w Planach działania, które przyjmowane są corocznie przez Zarząd Województwa. Dlatego, planując decyzję o ubieganiu się o środki z PO KL, należy sprawdzić zapisy aktualnego Planu działania. Nawet stosunkowo niewielka zmiana kryteriów wyboru projektu może skutkować diametralną zmianą charakteru dofinansowywanych projektów.

2.3.1. Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich

Działanie 6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia

DZIAŁANIE	6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia
CEL	Celem działania jest promocja oraz wspieranie inicjatyw i rozwiązań zmierzających do tworzenia nowych miejsc pracy oraz budowy postaw kreatywnych, służących rozwojowi przedsiębiorczości i samozatrudnienia.
RODZAJ DOTACJI	Bezzwrotne wsparcie finansowe.
TYPY PROJEKTÓW	1. Pomoc dla osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej (w tym tworzenie spółdzielni socjalnych) w formie: ✓ doradztwa oraz szkoleń umożliwiających przyswojenie wiedzy z zakresu zakładania oraz prowadzenia działalności gospodarczej, ✓ przyznania środków finansowych na rozwój przedsiębiorczości do wysokości 40 tys. PLN, ✓ wsparcia pomostowego do 6/do 12 miesięcy od dnia założenia działalności gospodarczej (wypłaty miesięczne).

	2. Promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia w kampaniach informacyjnych. 3. Upowszechniania dobrych praktyk z obszaru przedsiębiorczości i samozatrudnienia.
WNIOSKODAWCY	Wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych). Wszystkie podmioty, które posiadają udokumentowane doświadczenie z zakresu realizacji projektów dotyczących promocji przedsiębiorczości lub ekonomii społecznej.
GRUPY DOCELOWE PROJEKTÓW	Osoby, które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą, a w przeciągu ostatniego roku nie posiadały zarejestrowanej działalności gospodarczej, w tym w szczególności są to: ✓ osoby bez zatrudnienia z gmin wiejskich, miejsko-wiejskich oraz mieszkańcy miast do 25 tys. mieszkańców zamierzające podjąć zatrudnienie w zawodach pozarolniczych, ✓ pozostający bez pracy przez kolejne 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, ✓ kobiety, w szczególności powracające na rynek pracy po okresie poświęconym na wychowanie dziecka, ✓ osoby do 25 lub po 45 roku życia, ✓ niepełnosprawni.
MIN./MAKS. WARTOŚĆ PROJEKTU	Minimalna wartość projektu - 50 tys. PLN jeśli IP nie określi inaczej.
WKŁAD WŁASNY	Do określenia przez IP. W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wysokość wkładu prywatnego zależy od jej intensywności.
TRYB NABORU	Projekty konkursowe.
POMOC PUBLICZNA	Występuje pomoc <i>de minimis</i> w formie środków przyznanych na: ✓ rozwój przedsiębiorczości, ✓ wsparcie pomostowe. Podstawa prawna: 1. Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 17 grudnia 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki z dnia 6 maja 2008 r. 2. Rozporządzenie Komisji (WE) NR 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy <i>de minimis</i>.
MIJESCE SKŁADANIA WNIOSKU	Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych, ul. Jagiellońska 74, 03-301 Warszawa; www.mazowia.eu .
CROSS-FINANCING	Do 10% kosztów kwalifikowalnych.
ZWRÓĆ UWAGĘ!	1. Należy zwrócić uwagę na udokumentowanie doświadczenia Wnioskodawcy w realizacji podobnych projektów. 2. Ważnym jest, aby projekt składał się z uzupełniających się działań, tj. szkoleń, doradztwa oraz wsparcia finansowego dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą w ramach projektu.

2.3.2. Priorytet VII Promocja integracji społecznej

Poddziałanie 7.2.2 Wsparcie ekonomii społecznej

PODDZIAŁANIE	7.2.2 Wsparcie ekonomii społecznej
CEL	Celem działania jest poprawa dostępu do zatrudnienia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i rozwijanie sektora ekonomii społecznej.
RODZAJ DOTACJI	Bezzwrotne wsparcie finansowe
TYPY PROJEKTÓW	W szczególności wsparcie finansowe dla utworzenia i funkcjonowania instytucji otoczenia sektora ekonomii społecznej świadczących następujące usługi: ✓ usługi prawne, księgowe, marketingowe, doradztwo finansowe, ✓ doradztwo oraz szkolenia umożliwiające zdobycie wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia i prowadzenia działalności w sektorze ekonomii społecznej, ✓ rozwój partnerstwa lokalnego na rzecz ekonomii społecznej, ✓ promocję ekonomii społecznej i zatrudnienia w niej.
WNIOSKODAWCY	Wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
GRUPY DOCELOWE PROJEKTÓW	1. Podmioty ekonomii społecznej. 2. Instytucje rynku pracy oraz pomocy i integracji społecznej. 3. Osoby fizyczne.
MIN./MAKS. WARTOŚĆ PROJEKTU	Minimalna wartość projektu- 50 tys. PLN – jeśli IP nie określi inaczej.
WKŁAD WŁASNY	Do określenia przez IP. W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wysokość wkładu prywatnego zależy od jej intensywności.
TRYB NABORU	Projekty konkursowe.
POMOC PUBLICZNA	Pomoc publiczna na szkolenia może wystąpić w przypadku projektów szkoleniowych adresowanych do podmiotów ekonomii społecznej, które obok podstawowej działalności aktywizacyjno-zawodowej prowadzą również działalność gospodarczą na zasadach komercyjnych. Pomoc publiczna może również wystąpić w przypadku doradztwa niezwiązanego z projektem szkoleniowym. Dofinansowanie kosztów związanych ze szkoleniami w ramach zasady cross-finansingu i podlegających zasadom pomocy publicznej, może być udzielane jako pomoc <i>de minimis</i>. Podstawa prawna: 1. Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 17 grudnia 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki z dnia 6 maja 2008 r. 2. Rozporządzenie Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych). 3. Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy <i>de minimis</i>.
MIEJSCE SKŁADANIA WNIOSKU	Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych, ul. Jagiellońska 74, 03-301 Warszawa; www.mazowia.eu .
CROSS-FINANCING	Do 15% kosztów kwalifikowanych.

2.3.3. Priorytet VIII Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie

Poddziałanie 8.1.1 Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw

PODDZIAŁANIE	8.1.1 Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw
CEL	Podniesienie i dostosowanie kwalifikacji i umiejętności osób pracujących do potrzeb regionalnej gospodarki.
RODZAJ DOTACJI	Bezwrotne wsparcie finansowe.
TYPY PROJEKTÓW	1. Ogólne i specjalistyczne szkolenia oraz doradztwo związane ze szkoleniami dla kadr zarządzających i pracowników przedsiębiorstw w zakresie m.in. zarządzania, organizacji pracy, identyfikacji potrzeb w zakresie kwalifikacji pracowników, zarządzania BHP, elastycznych form pracy, wdrażania technologii produkcyjnych przyjaznych środowisku, wykorzystywania technologii ICT (1).
	2. Doradztwo dla MSP, w tym dla samozatrudnionych w szczególności w zakresie finansów, zarządzania zasobami ludzkimi, ekonomii, rachunkowości (wyłączając doradztwo związane z procesami inwestycyjnymi) (2).
	3. Szkolenia, kursy i doradztwo zawodowe skierowane do dorosłych osób pracujących, które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem nowych, uzupełnieniem lub podwyższeniem kwalifikacji lub umiejętności, w szczególności dla osób zatrudnionych o niskich lub zdezaktualizowanych kwalifikacjach (3).
WNIOSKODAWCY	1. Wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie odrębnych przepisów) (1,2). 2. Przedsiębiorcy prowadzący działalność szkoleniową (3). 3. Osoby prawne, które zgodnie ze statutem prowadzą działalność szkoleniową (3). 4. Osoby fizyczne prowadzące działalność szkoleniową (3).
GRUPY DOCELOWE PROJEKTÓW	1. Przedsiębiorcy i ich pracownicy (w tym zatrudnieni na podstawie umowy cywilno-prawnej) (1,2). 2. Pracujące osoby dorosłe wykonujące pracę na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania, spółdzielczej umowy o pracę, umowy zlecenia lub umowy o dzieło (3).
MIN./MAKS. WARTOŚĆ PROJEKTU	Minimalna wartość projektu - 50 tys. PLN jeśli IP nie określi inaczej.
WKŁAD WŁASNY	Do określenia przez IP. W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wysokość wkładu prywatnego zależy od jej intensywności.
TRYB NABORU	Projekty konkursowe.
POMOC PUBLICZNA	Występują trzy typy pomocy publicznej (w nawiasach podano maksymalną intensywność wsparcia): ✓ pomoc na doradztwo (nie więcej niż 50%), ✓ pomoc na szkolenia (25-45% na szkolenia specjalistyczne oraz 60-80% na szkolenia ogólne), ✓ pomoc <i>de minimis</i> na pokrycie wydatków objętych zasadą cross-financingu (do 100%). Podstawa prawna: 1. Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 17 grudnia 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki z dnia 6 maja 2008 r. 2. Rozporządzenie Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych). 3. Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy <i>de minimis</i> .

MIEJSCE SKŁADANIA WNIOSKU	Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych, ul. Jagiellońska 74, 03-301 Warszawa; www.mazowia.eu .
CROSS-FINANCING	Do 10% kosztów kwalifikowanych.
ZWRÓĆ UWAGĘ!	1. Fakt wystąpienia pomocy publicznej zależy od tego, do kogo skierowany jest projekt – pracowników, którzy niezależnie od pracodawcy podnoszą lub uzupełniają swoje kwalifikacje (wtedy pomoc publiczna nie wystąpi) lub pracodawców, którzy mogą skierować swoich pracowników na szkolenia, zgodne z potrzebami i oczekiwaniami pracodawcy (wtedy pomoc publiczna wystąpi). 2. Jeśli projekt jest objęty pomocą publiczną – jej wysokość zależy od rodzaju szkolenia (specjalistyczne/ogólne) oraz wielkości przedsiębiorstwa (MSP/duże). 3. Istnieje możliwość otrzymania 100% dotacji w formie zaliczki.

2.3.4. Priorytet VIII Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie

Poddziałanie 8.1.2 Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie

PODDZIAŁANIE	8.1.2 Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie
CEL	Podniesienie i dostosowanie kwalifikacji i umiejętności osób pracujących do potrzeb regionalnej gospodarki.
RODZAJ DOTACJI	Bezzwrotne wsparcie finansowe.
TYPY PROJEKTÓW	1. Pomoc w tworzeniu partnerstw lokalnych z udziałem m.in.: przedsiębiorców, organizacji pracodawców, związków zawodowych, jednostek samorządu terytorialnego, urzędów pracy i innych środowisk mających na celu opracowanie i wdrażanie strategii przewidywania i zarządzania zmianą gospodarczą na poziomie lokalnym i wojewódzkim. 2. Wsparcie dla pracodawców przechodzących procesy adaptacyjne i modernizacyjne, realizowane w formie tworzenia programów zwolnień monitorowanych, w tym szkoleń i doradztwa zawodowego. 3. Podnoszenie świadomości pracowników i kadr zarządzających modernizowanych firm w zakresie możliwości i potrzeby realizacji projektów wspierających procesy zmian poprzez szkolenia i doradztwo. 4. Szkolenia przekwalifikowujące i usługi doradcze w zakresie wyboru nowego zawodu i zdobycia nowych umiejętności zawodowych. 5. Szkolenia i doradztwo dla przedsiębiorców wspomagające proces zmiany profilu działalności przedsiębiorstwa. 6. Badania i analizy dotyczące trendów rozwojowych i prognozowania zmian gospodarczych zachodzących w regionie, w szczególności tworzenia i likwidacji miejsc pracy oraz formułowania właściwych mechanizmów zaradczych, upowszechnianie wyników tych badań i analiz oraz związana z nimi wymiana informacji.
WNIOSKODAWCY	Wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych).
GRUPY DOCELOWE PROJEKTÓW	1. Przedsiębiorcy i ich pracownicy przechodzący procesy adaptacyjne i modernizacyjne. 2. Partnerzy społeczni. 3. Osoby odchodzące z rolnictwa lub rybołówstwa. 4. Samorządy gospodarcze i zawodowe. 5. Jednostki samorządu terytorialnego. 6. Instytucje rynku pracy. 7. Społeczność lokalna. 8. Organizacje pozarządowe.

MIN./MAKS. WARTOŚĆ PROJEKTU	Minimalna wartość projektu - 50 tys. PLN jeśli IP nie określi inaczej.
WKŁAD WŁASNY	Do określenia przez IP. W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wysokość wkładu prywatnego zależy od jej intensywności.
TRYB NABORU	Projekty konkursowe.
POMOC PUBLICZNA	Pomoc publiczna może wystąpić w niektórych typach projektów, np. pomoc na szkolenia wspomagające proces zmiany profilu przedsiębiorstwa, programy zwolnień monitorowanych (w określonych przypadkach). Podstawa prawna: 1. Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 17 grudnia 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki z dnia 6 maja 2008 r. 2. Rozporządzenie Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych). 3. Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy <i>de minimis</i>.
MIEJSCE SKŁADANIA WNIOSKU	Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych, ul. Jagiellońska 74, 03-301 Warszawa; www.mazowia.eu .
CROSS-FINANCING	Do 10% kosztów kwalifikowanych.

2.3.5. Priorytet VIII Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie

Poddziałanie 8.1.3 Wzmocnienie lokalnego partnerstwa na rzecz adaptacyjności

PODDZIAŁANIE	8.1.3 Wzmocnienie lokalnego partnerstwa na rzecz adaptacyjności
CEL	Podniesienie i dostosowanie kwalifikacji i umiejętności osób pracujących do potrzeb regionalnej gospodarki.
RODZAJ DOTACJI	Bezwrotne wsparcie finansowe.
TYPY PROJEKTÓW	1. Tworzenie sieci współpracy w zakresie wzmocniania dialogu społecznego i inicjatyw podejmowanych wspólnie na poziomie lokalnym i regionalnym oraz organizacji pracodawców i przedstawicielstwa pracownicze, mających na celu zwiększanie zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorców w zakresie: ✓ organizacji pracy, ✓ form świadczenia pracy, ✓ promocji podnoszenia kwalifikacji zawodowych, ✓ godzenia życia prywatnego i zawodowego. 2. Promowanie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, w szczególności w odniesieniu do lokalnego rynku pracy, warunków pracy pracowników i środowiska naturalnego. 3. Upowszechnianie na poziomie lokalnym i regionalnym idei <i>flexicurity</i>.
WNIOSKODAWCY	Partnerzy społeczni (organizacje pracodawców i przedstawicielstwa pracownicze ¹).

¹ Przedstawicielstwa pracownicze tj. związki zawodowe, rady pracownicze itp.

GRUPY DOCELOWE PROJEKTÓW	1. Przedsiębiorcy i ich pracownicy. 2. Organizacje pracodawców. 3. Przedstawicielstwa pracownicze. 4. Jednostki samorządu terytorialnego. 5. Instytucje rynku pracy. 6. Społeczność lokalna. 7. Organizacje pozarządowe.
MIN./MAKS. WARTOŚĆ PROJEKTU	Minimalna wartość projektu - 50 tys. PLN jeśli IP nie określi inaczej.
WKŁAD WŁASNY	Do określenia przez IP. W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wysokość wkładu prywatnego zależy od jej intensywności.
TRYB NABORU	Projekty konkursowe
POMOC PUBLICZNA	Występuje, o ile dotyczy.
MIEJSCE SKŁADANIA WNIOSKU	Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych, ul. Jagiellońska 74, 03-301 Warszawa; www.mazowia.eu .
CROSS-FINANCING	Do 10% kosztów kwalifikowanych.
UWAGA	1. Beneficjentami tego działania mogą być wyłącznie organizacje pracodawców i przedstawicielstwa pracownicze. 2. <i>Flexicurity</i> to zintegrowana strategia równoczesnego zwiększania elastyczności i bezpieczeństwa rynku pracy.

2.3.6. Priorytet VIII Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie

Działanie 8.2.1 Wsparcie dla współpracy sfery nauki i przedsiębiorstw

DZIAŁANIE	8.2.1 Wsparcie dla współpracy sfery nauki i przedsiębiorstw
CEL	Podniesienie i dostosowanie kwalifikacji i umiejętności osób pracujących do potrzeb regionalnej gospodarki.
RODZAJ DOTACJI	Bezwrotne wsparcie finansowe.
TYPY PROJEKTÓW	1. Staże i szkolenia praktyczne dla: ✓ pracowników przedsiębiorstw w jednostkach naukowych, ✓ pracowników naukowych w przedsiębiorstwach. 2. Promocja idei przedsiębiorczości akademickiej celem komercjalizacji wiedzy i umiejętności zespołu działającego w przedsiębiorstwie lub na uczelni (firmy typu <i>spin off</i> lub <i>spin out</i>). 3. Szkolenia i doradztwo dla pracowników naukowych jednostek naukowych i pracowników naukowych i naukowo-dydaktycznych uczelni, doktorantów, studentów i absolwentów uczelni zamierzających rozpocząć własną działalność gospodarczą typu <i>spin off</i> lub <i>spin out</i>. 4. Wsparcie tworzenia i rozwoju sieci współpracy i wymiany informacji między naukowcami a przedsiębiorcami w zakresie innowacji i transferu technologii na poziomie regionalnym i lokalnym, w szczególności poprzez: ✓ kampanie informacyjne i imprezy służące kojarzeniu partnerów i promocji transferu wiedzy i innowacji, ✓ rozwój systemu komunikowania się i wymiany informacji. 5. Stypendia naukowe dla doktorantów kształcących się na kierunkach uznanych za szczególnie istotne z punktu widzenia województwa mazowieckiego.

WNIOSKODAWCY	Wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych).
GRUPY DOCELOWE PROJEKTÓW	1. Przedsiębiorcy i ich pracownicy. 2. Uczelnie i jednostki naukowe. 3. Pracownicy naukowcy jednostek naukowych oraz pracownicy naukowcy i naukowo-dydaktyczni uczelni. 4. Doktoranci, absolwenci i studenci uczelni wyższych.
MIN./MAKS. WARTOŚĆ PROJEKTU	Minimalna wartość projektu - 50 tys. PLN jeśli IP nie określi inaczej.
WKŁAD WŁASNY	Do określenia przez IP. W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wysokość wkładu prywatnego zależy od jej intensywności.
TRYB NABORU	Projekty konkursowe.
POMOC PUBLICZNA	Pomoc publiczna może wystąpić w niektórych typach projektów, np. pomoc na zatrudnienie wysoko wykwalifikowanego personelu, pomoc <i>de minimis</i>. Podstawa prawna: 1. Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 17 grudnia 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki z dnia 6 maja 2008 r. 2. Rozporządzenie Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych). 3. Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy <i>de minimis</i>.
MIEJSCE SKŁADANIA WNIOSKU	Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych, ul. Jagiellońska 74, 03-301 Warszawa; www.mazowia.eu .
CROSS-FINANCING	Do 10% kosztów kwalifikowanych.
UWAGA	1. <i>Spin off</i> to przedsiębiorstwa, które zostały założone przez co najmniej 1 pracownika instytucji naukowej lub badawczej albo studenta/ absolwenta uczelni w celu komercjalizacji innowacyjnych pomysłów lub technologii. Przyjmuje się, że <i>spin off</i> jest zależny od organizacji macierzystej, a <i>spin out</i> jest niezależnym podmiotem. 2. Projekty realizowane przez partnerstwo przedsiębiorstwa z jednostką naukową mogą otrzymać dodatkowe punkty w ocenie merytorycznej. 3. Udział w projekcie mogą wziąć tylko osoby zatrudnione na terenie województwa mazowieckiego oraz przedsiębiorcy zatrudniający pracowników z Mazowsza. 4. Doktoranci, studenci oraz absolwenci uczestniczący w projekcie muszą być uczestnikami studiów prowadzonych na terenie Mazowsza.

2.4. Kryteria oceny projektów

Projekty złożone do konkursów w ramach PO KL są poddawane dwuetapowej ocenie zgodnie z wytycznymi wspólnymi dla całego programu. Wyróżniamy ocenę formalną oraz merytoryczną.

1. OCENA FORMALNA stanowi pierwszy etap kontroli dokumentacji projektowej. W jej trakcie projekt jest badany pod względem zgodności z wymaga-

mi konkursowymi oraz ogólnymi dla PO KL. Przeprowadzana jest w systemie „0-1” (tj. „nie spełnia-spełnia”) zgodnie z dwoma rodzajami kryteriów:

A. Kryteria formalne:

- ✓ Wniosek został złożony we właściwej instytucji;
- ✓ Wniosek wypełniono w języku polskim;
- ✓ Wniosek jest kompletny i został sporządzony i złożony zgodnie z obowiązującą instruk-

cją wypełniania wniosku o dofinansowanie (i właściwą dokumentacją konkursową - w przypadku projektów konkursowych);

- ✓ Wraz z wnioskiem złożono wymagany kompletny załącznik lub załączniki (zgodnie z Systemem Realizacji PO KL);
- ✓ Działania przewidziane w projekcie nie są współfinansowane z innych instrumentów finansowych;

- ✓ Wniosek złożono w terminie wskazanym przez instytucję prowadzącą nabór projektów;
- ✓ Okres realizacji projektu jest zgodny z Systemem Realizacji PO KL;
- ✓ Wnioskodawca nie podlega wykluczeniu z ubiegania się o dofinansowanie (na podstawie art. 211 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych - Dz. U. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.);
- ✓ Wniosek stanowi odpowiedź na konkurs (wpłynął na ogłoszenie o konkursie);
- ✓ Realizację danego typu projektu w trybie systemowym przewidziano w odpowiednim Planie działania.

Uwaga: szczegółowe kryteria formalne mogą różnić się w poszczególnych działaniach ze względu na zróżnicowaną specyfikę wspieranych projektów, dlatego zachęcamy do uważnej lektury aktualnej dokumentacji konkursowej, która opracowywana jest odrębnie dla każdego konkursu.

B. Kryteria dostępu:

Kryteria dostępu są różne dla każdego z działań. Obowiązują wszystkim wnioskodawców. Ich niespełnienie skutkuje odrzuceniem projektu. Kryteria te ulegają zmianie, dlatego każdorazowo należy dokładnie je sprawdzić w dokumentacji konkursowej lub Planie działania na dany rok. Z reguły dotyczą one Wnioskodawcy i jego doświadczenia w realizacji podobnych przedsięwzięć, minimalnej lub maksymalnej wartości projektu, formy realizacji projektu (szkolenia, warsztaty, wsparcie finansowe itp.), wysokości wkładu własnego (o ile obowiązuje).

Na etapie oceny formalnej istnieje możliwość dokonania jednorazowego uzupełnienia/poprawy wykrytych braków w terminie wskazanym przez Mazowiecką Jednostkę Wdrażania Programów

Unijnych. Dotyczy to jednak wyłącznie tych uchybień, które ze względu na swoją specyfikę mogą być uzupełnione/poprawione.

2. OCENA MERYTORYCZNA to faza decydująca dla kwestii przyznania dofinansowania konkretnemu projektowi. Projekt jest poddawany ocenie pod względem zgodności z poniższymi kryteriami:

A. Kryteria horyzontalne, czyli:

- ✓ Zgodność z politykami i zasadami wspólnotowymi (m.in. polityka równości szans, zrównoważonego rozwoju) i prawodawstwem wspólnotowym;
- ✓ Zgodność z prawodawstwem krajowym;
- ✓ Zgodność ze Szczegółowym Opiskiem Priorytetów PO KL.

Kryterium to jest bardzo istotne, ponieważ ocena dokonywana jest w systemie „0-1”, a jego niespełnienie powoduje odrzucenie wniosku bez możliwości uzupełnienia.

Przygotowując dokumentację projektową należy podkreślić zgodność projektu z najważniejszymi strategiami na poziomie europejskim, krajowym i regionalnym w obszarze poruszanej w projekcie problematyki i wskazać jak realizacja naszego projektu wpłynie na niwelowanie problemów wskazanych w dokumentach.

B. Kryteria merytoryczne ogólne, które pozwalają na ocenę „sedna” projektu. Sprawdzeniu podlega zarówno jakość projektu jak i zdolność Wnioskodawcy do jego realizacji. Podczas oceny tego elementu można uzyskać łącznie 100 punktów. Do kryteriów merytorycznych zaliczamy:

✓ **Uzasadnienie potrzeby realizacji projektu.** Projekt powinien wynikać z rzeczywistych potrzeb grupy docelowej. Określenie tych potrzeb, a w konsekwencji zaplanowanie odpowiednich działań, które mają być odpowiedzią na te potrzeby, jest kluczowym czynnikiem

powodzenia projektu. W tym miejscu należy również wskazać cel główny i cele szczegółowe projektu oraz odnieść je do celów PO KL, Planu działania oraz innych kluczowych dla regionu dokumentów (np. Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2020 roku). Warto wskazać, w jaki sposób dokonano określenia celów, wyboru grupy docelowej oraz skąd pochodzi wiedza na temat jej potrzeb (np. z wywiadów osobistych, kwestionariuszy wypełnionych przez potencjalnych uczestników badających ich potrzeby i problemy). Za prawidłowość w/w elementów można otrzymać do 20 punktów.

✓ **Grupa docelowa projektu.** Opis grupy docelowej, jej dobór i uzasadnienie powinien pozwalać jednoznacznie stwierdzić, czy projekt jest skierowany do grupy kwalifikującej się do otrzymania pomocy zgodnie z zapisami w PO KL i Szczegółowym Opiskiem Priorytetów PO KL, a także dokumentacji konkursowej. Należy dokładnie wskazać, w jaki sposób i w oparciu o jakie kryteria zostanie przeprowadzona rekrutacja uczestników projektu, w tym m.in. przy uwzględnieniu zasady równości szans ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność i rasę. Właściwe podejście do tego elementu to szansa otrzymania kolejnych 15 punktów (kryterium nie dotyczy projektów badawczych i informacyjno-promocyjnych).

✓ **Działania.** Ten obszar oceny uwzględnia prawidłowość doboru instrumentów służących osiągnięciu celów, racjonalność harmonogramu działania, opis kanałów informowania i dotarcia do grupy docelowej. Istotną kwestią jest, aby działania miały logiczny układ, były zaplanowane w spójną całość. Kolejny aspekt to tzw. wartość dodana projektu, czyli rezultaty, których uzyskanie nie byłoby możliwe, gdyby nie fakt otrzymania wsparcia ze środków publicznych na realizację projektu. Przy ocenie

tej części projektu można otrzymać do 15 punktów (w przypadku projektów badawczych i informacyjno-promocyjnych – 30 punktów).

✓ **Rezultaty projektu.** Rezultaty, to korzyści, które osiągną dzięki projektowi jego uczestnicy. Ocenie poddawane są rezultaty projektu w odniesieniu do planowanych działań, przy uwzględnieniu ich trwałości, kompleksowości, racjonalności oraz wykonalności, a także w odniesieniu do celów pośrednich i bezpośrednich projektu. Należy zwrócić uwagę na sposób ich monitorowania oraz szczegółowo opisać metodologię ich pomiaru. Nie należy mylić rezultatów z produktami. Produkty odnoszą się do sposobów realizacji projektu i określają co będzie zrobione (np. liczba godzin szkoleniowych), natomiast rezultaty związane są z bezpośrednimi efektami projektu (np. liczba osób, które otrzymały zatrudnienie, nabyły nowe kwalifikacje, rozpoczęły działalność gospodarczą, itp.). Rezultaty powinny zostać przedstawione w podziale na „twarde” (ilościowe - np. liczba przeszkolonych osób) i „miękkie” (jakościowe - np. wzrost pewności siebie, rozwój umiejętności zarządzania czasem, itp.). Za poziom i jakość planowanych w projekcie rezultatów można otrzymać do 25 punktów.

✓ **Potencjał Wnioskodawcy i sposób zarządzania projektem.** Wnioskodawca poddawany jest ocenie pod względem doświadczenia w realizacji podobnych projektów, potencjału instytucjonalnego oraz posiadanych zasobów. Warto przedstawić zrealizowane w ostatnich trzech latach projekty, które są zbieżne z zakresem projektu podlegającego ocenie, opisując ich cele, wielkość grupy docelowej, okres realizacji, wartość, osiągnięte rezultaty. W obszarze potencjału finan-

sowego, Komisja Oceny Projektów porówna wartość projektu z rocznymi przychodami za ostatni zamknięty rok obrotowy. Ponadto, weryfikacji podlega system zarządzania projektem (podział obowiązków), doświadczenie kluczowego personelu, zaplecze techniczne zapewniane przez Wnioskodawcę oraz rola partnerów w projekcie (w przypadku projektu partnerskiego). Liczba punktów, które można otrzymać za ten element to 10.

✓ **Wydatki projektu.** Wydatki oceniane są pod względem kwalifikowalności, konieczności ich poniesienia oraz znaczenia dla realizacji celu projektu (a w konsekwencji osiągnięcia zakładanych rezultatów). Ponadto sprawdzany jest budżet projektu pod kątem prawidłowości jego sporządzenia, kwalifikowalności wydatków, w tym cross-financing oraz poziom wydatków pośrednich. Maksymalna liczba punktów w tej kategorii wynosi 15.

Przejdzie do kolejnego etapu oceny merytorycznej warunkowane jest uzyskaniem minimum 60 punktów na etapie oceny ogólnych kryteriów merytorycznych, przy czym w każdym z ocenianych kryteriów merytorycznych trzeba uzyskać minimum 60% możliwych punktów.

Ze względu na ograniczoną obszerność niniejszej publikacji, nie możemy w niej poruszyć wszystkich kwestii, które decydują o ocenie merytorycznej projektu. Dlatego, zachęcamy do lektury *Przewodnika po kryteriach wyboru projektów (udzielania dofinansowania) w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki*, wydanego przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego. Przewodnik wyjaśnia sposób oceny projektów prezentując bardzo szczegółowo wszystkie kryteria merytoryczne oceniane na każdym z etapów oceny. Przewodnik znajduje się na stro-

nach MJWPU www.pokl.mazowia.eu w zakładce *Wytyczne i komunikaty MRR*.

C. Kryteria strategiczne, które nie są obowiązkowe do spełnienia, ale warte uwagi, ponieważ można otrzymać w przypadku ich spełnienia dodatkowe 20 punktów. Kryteria strategiczne mogą dotyczyć przykładowo grupy docelowej projektu, udziału partnerów, uwzględnienia konkretnych działań w projekcie. Każdorazowo, z kryteriami strategicznymi należy zapoznać się w aktualnym Planie działania oraz dokumentacji konkursowej, ponieważ podlegają one stałej aktualizacji zgodnie z potrzebami regionu.

2.5. Które koszty podlegają dofinansowaniu?

Zgodnie z ogólnymi wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności kosztów w projektach składanych w konkursach do działań PO KL **wszystkie wydatki można uznać jako kwalifikowane jeśli:**

- ✓ są niezbędne dla realizacji projektu, tzn. prawidłowa realizacja jego celów jest zależna od poniesienia określonych wydatków,
- ✓ są efektywne tj. ceny zakupionych usług i dóbr są zgodne z cenami obowiązującymi na rynku,
- ✓ zostały faktycznie poniesione,
- ✓ Projektodawca potrafi udowodnić, że je poniósł udostępniając rachunki, faktury, itp.,
- ✓ zostały zawarte we wcześniej zatwierdzonym budżecie projektu,
- ✓ są zgodne ze szczegółowymi zasadami określonymi w Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL,
- ✓ nie zostały wymienione w katalogu wydatków niekwalifikowanych PO KL (por. pkt 2.6).

Przyjęto zasadę, że **wydatki kwalifikowane** dzieli się na **koszty bezpośrednie i pośrednie**, czyli takie, które są bezpośrednio związane z zadaniami realizowanymi przez Wnioskodawcę (koszty bezpośrednie) lub których koszty związane są z obsługą techniczną projektu (koszty pośrednie). Ponadto można skorzystać z zasady **cross-financingu**. Umożliwia ona finansowanie działań inwestycyjnych związanych z realizacją projektu (najczęściej do 10% kosztów kwalifikowanych, a w Priorytecie VII – do 15% kosztów kwalifikowanych).

Cross-financing (finansowanie krzyżowe) polega na zaangażowaniu środków z EFRR (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego) w realizację działań, podlegających interwencji EFS (Europejski Fundusz Społeczny). Dzięki temu mechanizmowi w ramach PO KL dopuszcza się ograniczone finansowanie (10-15% kosztów kwalifikowalnych projektu w zależności od priorytetu) wydatków na zakup sprzętu i wyposażenia albo dostosowanie budynków i pomieszczeń, o ile są one niezbędne i bezpośrednio związane z realizacją projektu. Wydatki ponoszone w ramach cross-financingu powinny zostać przeznaczone przede wszystkim na zapewnienie realizacji zasady równości szans, w szczególności w odniesieniu do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Przykłady podziału kosztów w PO KL.

KOSZTY BEZPOŚREDNIE
Zarządzanie projektem;
Szkolenia, warsztaty, doradztwo, studia uzupełniające i podyplomowe, staże, wizyty studyjne;
Promocja projektu;
Przygotowanie zawodowe w miejscu pracy;
Upowszechnianie, promocja elastycznych i alternatywnych form zatrudnienia;
Organizacja kampanii informacyjno-promocyjnych;

Zatrudnienie subsydiowane;
Badania, analizy, ekspertyzy, przygotowanie publikacji;
Rozwój systemów informatycznych;
Ewaluacja.
KOSZTY POŚREDNIE
Koszty zarządu;
Koszty personelu obsługowego;
Koszty obsługi księgowej;
Oplaty za najem powierzchni biurowych lub czynsz;
Oplaty za media (np. prąd, woda);
Amortyzacja środków trwałych;
Usługi obce (poczta, telefon, ksero, itp.);
Koszty materiałów biurowych i piśmienniczych (długopisy, kartki, itp.);
Koszty ochrony pomieszczeń, ich sprzątania;
Koszty ubezpieczeń majątkowych.
CROSS-FINANCING
Zakup oraz leasing pojazdów oraz mebli;
Zakup oraz leasing sprzętu rozumianego jako środki trwałe, których wartość początkowa jest wyższa od 350 zł;
Dostosowanie budynków, pomieszczeń oraz miejsc pracy (np. dla osób niepełnosprawnych).
Cross-financing w ramach PO KL nie obejmuje budowy nowych budynków, dużych prac budowlanych, czy też remontów budynków a tylko wykonywanie prac dostosowawczych ściśle związanych z realizowanym w ramach PO KL projektem.

Uwaga: powyższa tabela została opracowana na podstawie *Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki*, przyjętych przez Ministra Rozwoju Regionalnego (wersja z dnia 19.09.2008 r.). Niemniej należy mieć na uwadze, że kwestie kwalifikowalności wydatków bardzo często podlegają uszczegółowieniu przez Instytucję Organizującą Konkurs, dlatego opracowując projekt należy korzystać z dokumentacji właściwej dla konkursu, w którym ubiegamy się o wsparcie.

2.6. Koszty niekwalifikowane

Do tego typu kosztów zaliczamy:

- ✓ Podatek od towarów i usług, jeśli istnieje możliwość odzyskania go z budżetu państwa na podstawie prawa krajowego;
- ✓ Zakup nieruchomości, gruntu oraz infrastruktury;
- ✓ Zakup sprzętu, mebli, pojazdów (za wyjątkiem cross-financingu);
- ✓ Odsetki od zadłużenia;
- ✓ Koszty prowizji pobieranych w ramach operacji wymiany walut oraz ujemne różnice kursowe;
- ✓ Wydatki poniesione na środki trwałe, które były współfinansowane ze środków krajowych lub wspólnotowych w przeciągu 7 lat poprzedzających złożenie wniosku o dofinansowanie projektu;
- ✓ Koszty kar, grzywnien, procesów sądowych oraz koszty realizacji ewentualnych postępowań wydanych przez sąd;
- ✓ Koszty związane z umową leasingu, a w szczególności podatek, marża finansowa, odsetki od refinansowania kosztów, koszty ogólne, opłaty ubezpieczeniowe;
- ✓ Wydatki związane z wypełnieniem wniosku o dofinansowanie projektu;
- ✓ Wpłaty dokonywane przez pracodawców zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych na PFRON w ramach wynagrodzenia personelu projektu;
- ✓ Koszty przeprowadzenia audytu zewnętrznego, chyba że audyt jest wymagany przez Instytucję Pośredniczącą lub Instytucję Pośredniczącą 2-go stopnia i został uwzględniony w zatwierdzonym budżecie projektu.

3. O czym należy pamiętać przygotowując projekt?

Poprawne przygotowanie projektu oraz całej dokumentacji wymaga przestrzegania licznych formalnych i praktycznych zasad. Tworząc projekt dotyczący aktywizacji osób bezrobotnych oraz pozostających bez zatrudnienia, na który chcemy pozyskać dotację musimy pamiętać, że:

- ✓ Przygotowując projekt należy zapoznać się i dokładnie przestrzegać wytycznych zawartych w dokumentacji konkursowej;
- ✓ Przystępując do wypełniania wniosku musimy dokładnie wiedzieć, co i jak chcemy zrobić. Musimy udowodnić, że projekt ma sens, jest przemyślany i przyniesie korzyści;
- ✓ Nigdy nie należy rozpoczynać przygotowania projektu od wypełnienia wniosku aplikacyjnego;
- ✓ Aby stworzyć dobry projekt musimy dokładnie przeanalizować wszystkie jego aspekty;
- ✓ Na etapie tworzenia projektu niezbędna jest wiedza o regionie, w szczególności dotycząca bezrobocia oraz bierności zawodowej i problemów z tym związanych;
- ✓ Nigdy nie należy przygotowywać projektu tylko po to, aby pozyskać dotację. To dotacja jest środkiem do osiągnięcia celu;
- ✓ Realizacja projektu w partnerstwie może zadziałać na jego korzyść, ale nie dobieramy partnerów „na chybił trafił”. Dobrze jest współpracować z instytucją doświadczoną i godną zaufania;
- ✓ Nabór ma formę konkursu, co oznacza, że dotację dostaną tylko najlepsi;
- ✓ Jeśli przygotowując projekt czegoś nie wiemy lub nie jesteśmy pewni zapytajmy we właściwych instytucjach;

- ✓ Po przygotowaniu dokumentacji konkursowej sprawdzmy ją z kartą oceny projektów, aby niczego nie przeoczyć;
- ✓ Nie możemy się zrażać, jeśli nasz projekt zostanie odrzucony. Należy dostosować projekt do uwag instytucji oceniającej oraz wymogów konkursowych i ponownie próbować pozyskać dotację na jego realizację;
- ✓ Warto skorzystać z cross-financingu w projekcie. Pamiętajmy, że zakupiony w ramach projektu sprzęt będzie nam służył nawet po jego zakończeniu, stanowiąc jednocześnie wartość dodaną projektu.

4. Przykłady projektów złożonych o dofinansowanie

Projekt złożony do konkursu w Poddziałaniu 8.1.1 „Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw”.

Tytuł: „Szkolenia zawodowe sposobem na podwyższenie umiejętności i kwalifikacji osób pracujących”

Wnioskodawca: Politechnika Radomska im. Kazimierza Pułaskiego; ul. Malczewskiego 20A, pok. 311, tel. (048) 361 70 79, 361 78 06, e-mail: k.rogos@pr.radom.pl, innowacje@pr.radom.pl, www.pr.radom.pl

Wartość projektu: 394 174, 00 PLN;

Wartość dofinansowania: 394 174, 00 PLN

Opis projektu: Projekt jest realizowany przez Politechnikę Radomską na terenie miasta Radom. Stanowi on odpowiedź na zidentyfikowany problem, z którym borykają się osoby aktywne zawodowo w regionie radomskim - niski poziom kwalifikacji zawodowych. Cel ogólny - podniesienie kwalifikacji zawodowych osób po 45 roku życia - będzie realizowany poprzez cele szczegółowe: podniesienie

umiejętności zawodowych kobiet i mężczyzn o niskich i zdezaktualizowanych kwalifikacjach, pobudzenie przedsiębiorczych postaw, tworzenie szans kwalifikacyjnych dla osób w tej grupie wiekowej, a także zwiększenie poziomu uczestnictwa w dokształcaniu wśród osób starszych. Projekt skierowany jest do osób pracujących powyżej 45 roku życia, które posiadają co najwyżej wykształcenie średnie, dobrowolnie zainteresowanych nabyciem nowych lub podniesieniem posiadanych kwalifikacji i umiejętności. W ramach projektu zostanie przeszkolonych 66 osób. Projekt zakłada przeprowadzone szkoleń, dzięki którym uczestnicy projektu będą mogli zwiększyć i dostosować swoje umiejętności do wymogów regionalnego rynku pracy. Tematyka szkoleń została wybrana po dokładnej analizie potrzeb rynku. Szkolenia zostaną przeprowadzone w poszczególnych blokach tematycznych: „Technologia kosmetyków i produktów chemii gospodarczej”, „Rachunkowość” oraz „Mechanika i budowa maszyn”. Aby umiejętności wyniesione ze szkolenia w ramach tematu „Technologia kosmetyków i produktów chemii gospodarczej” były kompletne, zostaną one uzupełnione o szkolenie informatyczne z zakresu grafiki komputerowej i tworzenia stron WWW (m.in. tworzenie rysunków w grafice wektorowej, obróbka obrazu, tworzenie własnych prostych stron WWW oraz witryn internetowych w edytorze). W ramach tematu „Rachunkowość” uczestnicy zostaną przeszkoleni z zakresu obsługi arkusza kalkulacyjnego i baz danych, gromadzenia i prezentacji danych (poprzez informatyczne zajęcia praktyczne). W ramach tematu „Mechanika i budowa maszyn” zostaną zrealizowane dwa szkolenia: „Programowanie obrabiarek numerycznych ze sterowaniem Heidenhain iTNC530”, „Kurs AUTOCAD”.

Po ukończeniu kursów uczestnicy otrzymają certyfikaty. Nabór uczestników będzie się odbywał przy wykorzystaniu kampanii promocyjnej projektu.

GDZIE SZUKAĆ INFORMACJI?

Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych

ul. Jagiellońska 74
03-301 Warszawa
tel. (022) 54 22 000
fax (022) 69 83 144
e-mail: punkt_kontaktowy@mazowia.eu
Internet: www.mazowia.eu
Infolinia 0 801 101 101 (czynna pn.-pt. w godz. 8.30-15.30)

Oddziały Zamiejscowe Mazowieckiej Jednostki Wdrażania Programów Unijnych:

Oddział w Ciechanowie

ul. Wodna 1
06-400 Ciechanów
tel./fax (023) 672 32 74
e-mail: punkt_ciechanow@mazowia.eu

Oddział w Ostrołęce

ul. Poznańska 19
07-409 Ostrołęka
Infolinia 0 801 101 101
e-mail: punkt_ostroleka@mazowia.eu

Oddział w Płocku

ul. Stary Rynek 20
09-400 Płock
tel. (024) 262 23 74
e-mail: punkt_plock@mazowia.eu

Oddział w Radomiu

ul. Kościuszki 5a
26-610 Radom
tel. (048) 340 01 97
e-mail: punkt_radom@mazowia.eu

Oddział w Siedlcach

ul. J. Piłsudskiego 38
08-110 Siedlce
tel. (025) 631 01 01
e-mail: punkt_siedlce@mazowia.eu

Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych

ul. Jagiellońska 74
03-301 Warszawa
e-mail: **punkt_kontaktowy@mazowia.eu**
Internet: **www.mazowia.eu**; Infolinia: **0 801 101 101**

Egzemplarz bezpłatny

Publikacja współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPOJNOŚCI

**WOJEWÓDZTWO
MAZOWIECKIE**

**UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY**

ISBN 978-83-61277-04-0

człowiek - najlepsza inwestycja